Malý hladkosrstý pinč je silný a svalnatý psík

Malý hladkosrstý pinč

PROSTĚ jen pes

K malým plemenům všeobecně přetrvává mezi lidmi určitý despekt, lapidárně vyjadřovaný často slýchanou větou „vždyť to snad ani nejsou psi“. Malý hladkosrstý pinč, široké veřejnosti známější pod označením „ratlík“ , pak jako by byl ztělesněním všech negativních vlastností připisovaných psím trpaslíkům: nervové lability, uštěkanosti, rozmazlenosti a zimomřivosti. Dnes bychom se chtěli pokusit vás přesvědčit, že pravý opak je pravdou.

Špatná pověst ratlíků má ovšem své důvody. Na počátku 20. století ještě malí pinčové patřili k velmi populárním plemenům. Jak píše Václav Fuchs ve své proslulé kynologické příručce z roku 1903, „...trpasličí ratlíčkové čili krátkosrstí němečtí pinčlíci jsou té doby u nás velmi oblíbeným druhem psíků dámských, kteří se těší značné poptávce“. A jak už to tak bývá, kde je velká poptávka, tam roste i nabídka a úroveň chovu jde dolů. Ve snaze vyhovět dámám a jejich požadavkům se chovatelé snažili produkovat zvířátka co nejmenší bez ohledu na to, že úporná miniaturizace za každou cenu s sebou přinášela řadu problémů. Někdejší otužilí a odolní venkovští psíci, kteří srdnatě dávili myši (odtud jejich lidové pojmenování odvozeného od německého die Ratte = krysa), hlídali malé obchůdky a dvorky a na kozlíku doprovázeli formany a povozníky, se postupně přestali podobat skutečným psům. Jejich kosti byly v důsledku bezhlavého zmenšování stále tenčí, hlavičky kulatější, očička vypouklejší, tělíčka nestabilnější... Zájem o ně upadal a okruh jejich majitelů se stále více zužoval na staré panny, které své pejsánky navíc ještě přecpávaly, nedopřály jim tolik potřebný pohyb na zdravém vzduchu, a jakmile zafoukal první studený větřík, halily je do teplých deček. Pak ještě svým ničivým vlivem zasáhla 2. světová válka a kdysi oblíbené plemeno se i v zemi svého původu stalo vzácným. Po válce se pak začala více šířit nejrůznější atraktivní plemena společenských psů, která svou dlouhou srstí, roztomilým výrazem nebo bizarností starého dobrého pinče odsunula ještě více do pozadí. Rozmarná paní Móda obrátila svou pozornost jinam, takže se skoro zdálo, že „obyčejnému“ pinčovi je odzvoněno.

Trend doby je jasný: kupírování je zbytečné

NÁVRAT KE KOŘENŮM

Naštěstí se našli osvícení kynologové, kterým to bylo líto a vrátili se ke kořenům. Začali připomínat skutečnost, na kterou se jaksi pozapomnělo. Totiž že všichni pinčové bývali v minulosti velmi otužilými pracovními psy. Pinčovití psi představují jeden ze základních typů psů, existujících dávno před vznikem moderní kynologie a jednotlivých plemen. Už legendární pes bažinný, datovaný do doby 5000 let před naším letopočtem, vykazoval typické znaky tělesné stavby pinčů. I když se jim třeba říkalo jinak, malí až střední kvadratičtí spíše subtilní psi bez gramu přebytečného tuku a s jemně tvarovanými končetinami pobíhali po venkovských dvorcích ve střední Evropě, kam až lidská paměť sahá. Malí pejskové podobní dnešním malým hladkosrstým pinčům jsou prokazatelně doloženi už ve středověku, na svém dvoře je měl polský král Boleslav Smělý a později prý i Karel IV. Až do konce 19. století pobíhali bez povšimnutí kynologických odborníků po dvorcích a návsích vesnic v celé střední

Zmatky kolem jména

Přimlouváme se (spolu s mnoha chovateli) za označování plemene názvem malý hladkosrstý pinč.
I v oficiálních dokumentech se někdy setkáváme s označením „trpasličí pinč“, které je doslovným překladem německého označení Zwergpinscher. To je ovšem poněkud zavádějící, s přívlastkem trpasličí si povědomě spojujeme mnohé znaky projevy miniaturizace, s nimiž chovatelé tohoto plemene bojují a jimž se chtějí vyhnout. V hovorové mluvě stále přetrvává označení „ratlík“ , které však zahrnuje všechny malé psy typu pinče, ať už je jejich původ jakýkoli. Ostatně označení krysařík je zase jen počeštěnou podobou německého ratlíka.

Foto Martin Smrček

Malý hladkosrstý pinč

Ušlechtilá elegance. Malý pinč by měl působit jako zmenšenina dobrmana.

Evropě. Prostí lidé si jich vážili pro jejich srdnatost, nenáročnost a životaschopnost. Pinčové toho žádali málo a poskytovali přitom cenné služby. Právě k těmto původním funkčním a odolným venkovským psům se současní chovatelé rozhodli vrátit. A udělali dobře.

ZMENŠENINA BEZ NEDOSTATKŮ

Malý hladkosrstý pinč by měl být podle platného standardu co nejpřesnější zmenšeninou pinče středního. Měl by vykazovat všechny typické znaky svých větších příbuzných bez nedostatků způsobených trpasličím vzrůstem. Cílem nejsou psi co nejmenší, nýbrž sice malí (ideální kohoutková výška je 25 až 30 cm), ale souměrní, kvadratičtí, svalnatí a pevní. Lehko se to napíše, těžko provede. Dosáhnout tohoto ideálního stavu totiž není nic snadného. Zvláště hlavy dělají chovatelům dlouhodobě vrásky. Požadovaná dlouhá, silná a plochá hlava má zvláště u malých psíků na spodní výškové hranici tendenci se kulatit a zkracovat podobně, jak to známe u pražských krysaříků. Naštěstí rozumní chovatelé přestali usilovat o pejsky co nejmenší, ale stanovili si, že minimální kohoutková výška nesmí klesnout pod 25 cm a že větší rozhodně neznamená horší. Ostatně nejtypičtější se ukázali být jedinci kolem 30 cm v kohoutku.

Pinčové jsou živí, mrštní a pohybliví

V průběhu několika posledních desetiletí se podařilo zdánlivě nemožné. Ideální představa se začala naplňovat. Moderní malý hladkosrstý pinč je kompaktní robustní psík, který skutečně jako by z oka vypadl střednímu německému pinčovi - a vlastně i dobrmanovi. Je to vskutku „psovsky“ vyhlížející pes s ohnivým temperamentem, nečekaně mrštný, rychlý a pohyblivý. Kdo někdy viděl malého pinče vyskakujícího svému člověku bez sebemenší námahy do náručí, plavajícího v řece a s lehkostí překonávajícího přírodní překážky, ten ví, o čem je řeč.

SPORTOVEC A HLÍDAČ

Mezi malými plemeny patří malý hladkosrstý pinč k těm nejsportovnějším. Jeho pohyblivost a mrštnost jsou obdivuhodné. Bez problémů dokáže svého majitele doprovázet na celodenních výletech, zlézat s ním hory, jezdit v kánoi a spát ve stanu. Je schopen s lehkostí uběhnout deset kilometrů u kola bez viditelných známek únavy. Jinak nemilé případy ztracených pinčů, kteří byli schopni dlouhodobě přežívat samostatně venku bez lidské pomoci, rovněž dokazují obrovskou životaschopnost tohoto plemene.

Nejoblíbenějším zaměstnáním snad každého pinče je hlídání. Lidí, věcí, domů, pozemků... to je celkem jedno. Mají silně vyvinutý teritoriální pud, a tak za plotem zahrádky i za dveřmi bytu jakož i v autě se z nich stávají bezkonkurenční hlídači. Odvahy má pinč za deset velkých psů a proti nepříteli - třeba jen domnělému - se vrhá s patřičnou razancí. Rychle se rozhoduje a bleskově jedná.

V jeho povaze zůstává dědičně zakódována ostrost a nedůvěřivost. Malý pinč se hnedtak s každým nekamarádí, nemá rád doteky cizích lidí a dokáže po nich docela ostře vyjet. Nebratříčkuje se ani s ostatními psy a nijak zvlášť netouží po tom, aby domácnost sdílel s některým z nich. Zvláště soužití několika fen bývá problematické. Pokud byste přesto chtěli mít pinče dva nebo více, pořiďte si pár nebo alespoň matku s dcerou či otce se synem.

Ač to může znít překvapivě, malí pinčové jsou schopni dosahovat vynikajících výsledků na kynologických cvičištích. Zatímo u jejich blízkých příbuzných drsnosrtých malých kníračů to nikoho nepřekvapí, představa „ratlíka“ coby sportovního či dokonce služebního psa se může zdát pošetilá. Ale jen do chvíle, než zjistíte, jakých výkonů je schopen! Přitom díky jeho tělesným rozměrům ho

Standard krátce:

ČÍSLO STANDARDU FCI: 185 (11. 8. 2000)
ZEMĚ PŮVODU: Německo
CELKOVÝ VZHLED: Malý hladkosrstý svalnatý pes ušlechtilých linií. Tělo je kvadratické, hlava dlouhá, silná. Ucho je stojící nebo klopené (ve tvaru písmene V, stočené dopředu směrem ke spánkům), v obou případech vysoko nasazené.
VELIKOST: Výška v kohoutku 25 – 30 cm, váha 4 – 6 kg
SRST: Krátká, hustá, hladká, těsně přiléhající k tělu
BARVA: Černá s pálením (leskle černá srst s červenými respektive hnědými znaky), jelení červeň, červenohnědá až tmavočervenohnědá nebo srnčí hněď
PRŮMĚRNÝ VĚK: Kolem 15 let
KONTAKT: Českomoravský klub chovatelů hladkosrstých pinčů, www.pinc.wz.cz, J. Dvořáková, Pyšely 24, tel. 323 647 335)
Klub chovatelů Č. R. se sídlem v Brně, E. Andrsová, Korunní 48, 120 00 Praha 2

Pinč je svým původem venkovan a je rád v přírodě

Foto Martin Smrček

INZERCE

Malý hladkosrstý pinč

Uši už se pinčům nekupírují, přesto mohou být pěkně vztyčené

může úspěšně cvičit i větší dítě. Na malých pinčích je zkrátka dodnes vidět vidět, že jejich předkové nebyli pokojoví mazlíčci, ale užitkoví selští psi.

BERTE HO VÁŽNĚ!

Aby nevznikl mylný dojem: mazlení a lichotky od svého pána pinč miluje jako každý jiný pes. Je nejspokojenější v lidské přítomnosti, k smrti rád si hraje a baví ho komunikovat s člověkem. Přece jen však bývá o něco samostatnější a méně závislý než běžní pokojoví psíci. Nevadí mu strávit půl dne pobíháním po zahradě a poštěkáváním na lidi, není nešťastný, když je nějakou dobu ponechán sám sobě. Co mu však vadí, je, když ho někdo nebere vážně a nevěnuje mu dostatek pozornosti.

Pinč je ochoten se zčásti zabavit sám, po zbytek dne je však třeba se mu dost věnovat. Jeho bystrý intelekt a rtuťovitý temperament chtějí být zaměstnány. Je to výrazná osobnost vyžadující pevné vedení a jasné stanovení pravidel. Nelze ho pokládat za živou hračku, je to pes každým coulem se všemi výhodami i nevýhodami, které to přináší.

PINČOVÉ A DĚTI

Zvláštní kapitolu tvoří vztah pinčů a dětí. Pinč, který neměl příležitost vyrůstat ve společnosti dětí, s nimi může mít problémy. K cizím dětem je stejně nedůvěřivý jako ke všem cizím lidem, a pokud se chovají nepředvídatelně - což děti s oblibou dělávají - může dojít i na kousnutí.

Na druhé straně děti, které vyrůstají v rodině s pinčem, by si snad nemohly přát lepšího kamaráda. Nesmírně rád si s nimi hraje a je k neutahání, sleduje je na každém kroku a ochotně spolupracuje na všech jejich nápadech. Větší děti, dejme tomu po desátém roce věku, mohou také pinče samostatně cvičit, docházet s ním na cvičiště nebo jezdit na závody. Pinčové s rozumnými dětmi rádi spolupracují, protože jim vyhovují svým temperamentem a aktivním přístupem k životu. A jsou tak malí, že je děti dobře zvládnou jen s malou pomocí dospělého.

ZDRAVÝ A NENÁROČNÝ

Malí hladkosrstí pinčové vynikají mezi malými společenskými psíky svou nenáročností. Jejich hladkou srst postačí jednou za čas přetřít a máte psa ve výstavní kondici! A pokud ho od

Uši a ocas

Ještě poměrně nedávno jsme si neuměli představit pinče bez kupírovaných uší a ocasu.
Dnes se situace změnila, kupírování uší je ze zákona zakázáno (a konečně už i v praxi uplatňováno). Doposud jsou povoleny obě variety uší, tedy stojící i klopené. Teprve čas ukáže, které z těchto variet dá budoucnost přednost.
Ohledně délky ocasu je náš zákon zatím benevolentní, ale v zemi původu Německu už je kupírování ocasů rovněž nepřípustné a naši chovatelé na to musí brát ohled. Není sporu o tom, že tento trend pozměnil celkový vzhled plemene a představuje novou výzvu pro všechny chovatele. Dosáhnout správného tvaru a nesení ocasu chovatelskou prací je jistě obtížnější než k němu u dospět pouhým zkrácením. Nikoli však nemožné, jak přesvědčivě dokazují chovatelské výsledky z poslední doby.

Foto Martin Smrček

mládí systematicky otužujete třeba tím, že mu pelíšek neumístíte přímo pod topení, ale raději do chladnější předsíně, nebo že s ním budete pravidelně vyrážet na delší vycházky bez ohledu na počasí, je i překvapivě odolný.

Jedna z našich nejzkušenějších chovatelek malých hladkosrstých pinčů Jaroslava Dvořáková má své malé pinče větší část dne na zahradě - a to celoročně. V zimě se brodí sněhem, v létě se koupají v zahradním bazénku, jsou stále v pohybu a srší zdravím a vitalitou. Veterinář je pro ně člověk neznámý. Chovatelka o tom říká: „Moji malí pinčové jsou zvyklí být venku každý den a za jakéhokoli počasí. Stále si hrají a běhají. Mají ovšem zateplené boudy, kam se mohou za nepříznivého počasí schovat, a v noci jsou v místnosti, kde teplota nepřesahuje 18 °C. Jejich největším potěšením je běhání u kola. Ani po uběhnutí 20 kilometrů na nich nepozoruji únavu. Jsou naprosto zdraví a otužilí. Veterináře prakticky neznají. A běžně se dožívají 16 až 18 let."

Ovšem zároveň zdůrazňuje, že psi musí mít možnost stálého kontaktu s rodinou. Není nic snazšího než nechat si do dveří zabudovat speciální

Oba možné typy zbarvení: černé s pálením a červené

vchod pro kočky a pro psy s automaticky se zaklápějícími dvířky. Pinč tak bude mít pod kontrolou celou zahradu a hlídat ji, jak mu velí jeho přirozenost, a zároveň bude moci kdykoliv zaskočit za svými pány.

Ani s rozmnožováním těchto odolných psíků nebývají problémy. Fenky rodí samy, štěňata jsou většinou vitální a fenky se o ně samostatně a dobře starají. Běžně mívají 4 až 5 štěňat, což u psů této velikosti rozhodně není obvyklé.

To všechno je zřejmě dědictví po dávných předcích stájových pinčích, kteří nikdy neměli na růžích ustláno a s životem se museli pořádně poprat.

VYBÍRAT S ROZVAHOU!

Že jste takového báječného pejska ještě nepotkali? A že jste naopak zrovna včera viděli roztřeseného ratlíčka, který na vás hystericky dorážel? Bohužel malí pinčové mají tu smůlu, že se jejich chov, či lépe řečeno rozmnožování, odehrává do značné míry živelně a že stále ještě přetrvává u mnoha lidí snaha získat co nejmenšího pejska za co nejméně peněz. Tito „ratlíci" sice většinou nemají průkaz původu, a nelze je tedy považovat za typické představitele plemene, nicméně právě s nimi se veřejnost setkává nejčastěji.

Pokud však budete mít zájem získat opravdového standardního malého hladkosrstého pinče, obraťte se na renomované chovatele. I u nás jich několik je a naši pinčové mají velmi dobrou úroveň. Přitom jejich cena se stále udržuje na přijatelné úrovni,